

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vse one čestite p. n. naročnike, kateri so z naročnino na dolgu, opozarjamo uljudno, da nam blagovolé isto uposlati, ker drugače jim bo list ustavljen.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Novi kurs.

Mi gospoda barona Heina nikdar nismo smatrali za podpiratelja našega naroda, akoprav se je, dokler se ni čutil trdnega v sedlu, skrbno izogibal vsakega žaljenja našega narodnega čuta. Poznali smo njegovo politično preteklost štajersko in zategadelj bili smo oprezní in skeptični. In res je gospod baron, pridobivši zaupanje Slovanom toli naklonjenega grofa Taaffeja, skoro pokazal svoje drugo lice. Od pustnega torka pa do današnjega dne ni zamudil nobene prilike, da bi ne pokazal narodnim društvom Ljubljanskim, kako je tolmačiti tisto blagonaklonjenost, ki jo jim je slovesno obljubil pri svojem nastopu. Jel je prepovedovati pri javnih koncertih pesmi, ki se že desetletja brez vsake ovire pojó po slovenski zemlji, po njegovem ukazu se strogo cenzurirajo prologi, nad katerimi bi se ne izpodtikal niti hrvatski ban in posebeo „Ljubljanski Sokol“ čutil je v zadnjem času po vseh udih, da brije ojstra sapa po pisarnah deželne vlade kranjske.

Glavni njegov čin pa je bila dosedaj „reformacija“ uradnega glasila, živečega ob dragih groših slovenskega kmeta in ob podpori iz tistega dispozičjskega fonda, za kateri toli blagodušno glasujejo tudi naši narodni državni poslanci. Gospod baron Hein odslovil je od vladnega lista redaktorja, ki je celih 11 let urejeval list, kakor se mu je pač velevalo iz vladne hiše, za naslednika pa mu je postavil pristnega Germana, nezmožnega jezika 96% deželnega prebivalstva. Pripravljeni smo bili vsled tega na marsikaj in to smo konečno že vnaprej vedeli, da bo odsihdoh naš uradni list že iz hvaležnosti zgolj iz levičarskih glasil strigel svojo politično modrost, a to, kar nam je podal oficijozni skribent dr. Henrik Noš v kratkih desetih dneh svojega redaktorstva, to presega vse meje. Že o Kolárjevi in Gunduličevi slav-

nosti pisal je toli okorno-perfidno, kakor noben Dunajski list, v uradnem listu drznil se je s klicajem komentirati sodbo c. kr. sodišča, ker je bila slučajno na korist bolnemu češkemu dijaku in to jako sumnem in previdnem onesnaženji Grünove spominske plošče poročal je tako zlobno in denuncijatorično, da bomo stvar jutri še v posebnem članku dostojno pojasnili. Krono svojemu klevetanju pa je postavil novi „Pressbuser“ s svojim včerajšnjim poročilom o nedeljski sokolski slavnosti in v tem pogledu imamo svoji sinočni notici še nekaj pristaviti. Ta pamflet je toli značilen za novi kurs v deželi kranjski, da ga priobčimo tu in perpetuum rei memoriam in v poduk tistim mnogobrojnim našim čitateljem, ki niso deležni dvomljive ugodnosti, da bi jim bil na razpolago naš oficijozni organ, doslovno. Ta duševni produkt nemškega učenjaka Nošta glasi se torej:

— (Turnfest zu (sic!) Laibach.) Gestern fand hier ein Fest des hiesigen slovenischen Turnvereines statt, welches vom herrlichsten Sommerwetter begünstigt war. Etwa hundert Häuser waren beflaggt. Die Stadt bot durch den Aufzug der Turner und den Andrang der Neugierigen ein bewegtes Bild. Auch von auswärts, von Cilli, Görz, Triest, Agram, ebenso aus der näheren Umgegend, hatten sich Gäste, zum grossen Theile aus den Kreisen jüngerer Handwerker, eingefunden. Im Koslergarten entwickelte sich ein fröhliches Leben, welches bis tief in die Nacht hinein sich in weiterer Umgebung laut vernehmbar machte. Der grösste Theil der Gäste verliess Laibach mit dem Mitternachtszuge.

Privandrana nemška reptilija drzne se torej v listu, ki nosi na čelu cesarski orel, smešiti slovenska sokolska društva, da se rekrutirajo „zum grossen Teile“ iz čevljarskih in krojaških učencev! — Ob sebi umevno je, da je uzvišen nad take pobalinske dovtipke oficijoznega pisca, priklenjenega k dispozičjskim jaslom, kateremu tudi mi na njegovo današnje čenčanje ne privoščimo nezasluzene časti odgovora, sleherni in zadnji slovenski Sokol. Mi obžalujemo, da se je vladno glasilo v neuradnem delu potisnilo na duševni nivo listov à la „Hans

Jörgel von Gumpoldskirchen und Tribuswinkel“. Zatorej bodi oficijoznemu pisunu povedano ad informandum, da so sicer slovenska sokolska društva ponosna na svoje člane iz zavednih obrtnijskih krogov, h katerim bi smel, kakor priča včerajšnja številka našega uradnega lista, gledé splošne naobrazbe in omike v šolo hoditi — marsikdo, da je pa hkrati v teh društvih, roko v roki s poštenimi in nam jednakopravnimi slovenskimi obrtniki, reprezentovanih trikrat več doktorskih diplomov, nego jih premore deželna vlada kranjska in da je bilo v nedeljo v slavnostnem sprevedu sokolskem zastopano toliko akademične inteligencije, da bi je ne odvagala vsa kranjska aristokracija tudi tedaj ne, ako v skrajni ponižnosti vzamemo, da jeden slovenski akademik odvaga samo tri nemčurske grofe.

To je v tem pogledu naš odgovor na novi kurs uradnega lista! V ostalem pa na svidenje jutri!

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 11. julija.

Nemški „parteitag“ v Celji.

V prostorih Celjske kazine zborovali so v nedeljo štajerski nemškutarji. Delali so naklepe, kako bi ustavili in udušili gibanje slovenskega naroda na Štajerskem, in res skrpali nekoliko resolucij, s katerimi mislijo svetu imponirati. Zborovanje se je vršilo pri zaprtih vratih; kdor ni preskušen in patentiran nemškutar, ni smel čez prag. Zbralo se je baje do 500 oseb, a došli so zlasti iz nemškega Štajerja, iz slovenskega Štajerja je bila — izvzemši Celje — udeležba sramotno pičla. Ko bi se šteli pravi nemškutarji iz malega Štajerja, našli bi jih bili ravno dovolj za kako večjo „kegelpartijo“. Kakor rečeno, se je vršilo zborovanje pri zaprtih vratih, zato nam ni mogoče kontrolirati, kaj je v izdanih poročilih resnica, kaj pa laž. Resolucije, katere so seveda z navdušenjem bile vzprejete, zahtevajo kar na kratko popolno premembo ustave in ker so kot kuriozum res mikavne, naj navedemo glavne točke. Kdor ima kaj zmisla za neprosto voljni humor, čitaj te resolucije. Celjski in drugi štajerski nemškutarji zahtevajo in izjav-

LISTEK.

Izlet v Carigrad.

Popotne črtice. Spisal A. Aškerc.

VI.

(Dalje.)

Moj opis čarobnega Carigrada je seveda nepopoln; od izletnika, ki se je mudil v toli zanimivem in toli obširnem mestu samo teden dni, mislim, da tudi nihče več ne more zahtevati. Ali neodpustna pomankljivost bi bila, ako bi zamolčal neko karakteristično stvar, ki jo zapazi vsak tujec prvo uro, ki pride v Carigrad — namreč poulične pse. Izženi vse té pse iz Carigrada — in odvzel si mu nekaj tako karakterističnega, kakor da bi bil odnesel vse polumesece (recte: mesečne krajce), ki se blesté po minaretih, po državnih poslopjih, po telegrafskih drogih in drugod. Kaj so ti psi mestu, vedó že gotovo č. čitatelji. Carigrajski psi so štirinogata sanitetna družba porazdeljena je v toliko „odsekov“, kolikor je ulic. Vsak odsek ima torej svoj strogo določen in omejen „revir“, in gorje tistemu članu, bodisi moškega ali ženskega spola, star ali mlad, ki bi se predrznil stopiti čez mejo postavno določenega okrožja! Tu takoj nastane strahovit boj mej posameznima, sosednima odsekom, boj na življenje in smrt! Par takih krvavih bojov smo, žal, videli na svoje oči. Pa je tudi res razžaljivo, če se tak štirinogati uradnik upa priti „ex offio“ v sosedni revir! Prosim vas, ali to ni toliko, kakor bi hotel svoje kolege nadzorovati, ko je vender vsak odsek za svoje „uradovanje“ sám odgovoren? Red mora biti povsod! ... Kadar posamezni člani ne uradujejo, t. j. ne stikajo po smetiščih za sumljivimi objekti, ležé križem krašem kar po sredi ulice v različnih poziturah. Temperamenta, kolikor sem mogel posneti iz svojih opazovanj, so skoro vsi flegmatičnega. Leži tak sanitetnik Nr. x na sredi ceste,

kosti so take, kakor navadni lovski psi, barve različne; največ jih je umazano-sivih. V glavi so popolnoma volku podobni, ali zaradi tega ni se ti jih bati! To so popolnoma pohlevne živali, ki poležavajo tod po ulicah ali se sprehajajo po njih, čisto vglobljeni in zamišljeni v svoj visoki poklic: očičati mesto občnemu zdravju škodljivih tvarin! Vsa štirinogata ta sanitetna družba porazdeljena je v toliko „odsekov“, kolikor je ulic. Vsak odsek ima torej svoj strogo določen in omejen „revir“, in gorje tistemu članu, bodisi moškega ali ženskega spola, star ali mlad, ki bi se predrznil stopiti čez mejo postavno določenega okrožja! Tu takoj nastane strahovit boj mej posameznima, sosednima odsekom, boj na življenje in smrt! Par takih krvavih bojov smo, žal, videli na svoje oči. Pa je tudi res razžaljivo, če se tak štirinogati uradnik upa priti „ex offio“ v sosedni revir! Prosim vas, ali to ni toliko, kakor bi hotel svoje kolege nadzorovati, ko je vender vsak odsek za svoje „uradovanje“ sám odgovoren? Red mora biti povsod! ... Kadar posamezni člani ne uradujejo, t. j. ne stikajo po smetiščih za sumljivimi objekti, ležé križem krašem kar po sredi ulice v različnih poziturah. Temperamenta, kolikor sem mogel posneti iz svojih opazovanj, so skoro vsi flegmatičnega. Leži tak sanitetnik Nr. x na sredi ceste,

proti njemu pa pridrdra kočija. Mislite, da kar beži v stran? Kaj še! On ima bistro oko pa dvigne glavo in „méri“, pojde li voz še za dlako mimo njega, ali ne. Ako mu koló pritisne kos tace ali ušesa — prava reč! Včasi sem hotel katerega psa poklicati k sebi, da mu dam kosček kruha za bakšiš. Pa kako imé mu naj dam? Ti reveži še imén nimajo! Reci mu: Perún, čujek, bizon, dragon — vse jedno! To so pravi — „anonymusi“! Na ulici zagledajo „luč svetá“, na ulici umirajo — pravo pasje življenje! ...

Teden dni preteče človeku v Carigradu ko jeden dan! S težkim srcem sem korakal nekega deževnega večera po mostu čez Zlati rog. Šel sem na kolodvor k poštnemu vlak, ki odhaja po osmi uri zvečer v Bolgarijo in dalje. Po večerji na kolodvorski restavraciji stopim na vlak. V kupeji najdem samo jednega sopotnika, nekega Armenca. „Fertig!“ zakliče konduktar in — z Bogom, Carigrad! — Ta „fertig“ človeka v Carigradu in po vsej turski progi do Belova na Bolgarskem sila preseneti! Železnico so gradili večinoma nemški inženjerji in še zdaj je mnogo nemških uradnikov pri turski železnici. Od tod prihaja baje ta čudni „fertig“. Zakaj se ne rabi turski izraz? ... Vlak drvi dalje in dalje ... zunaj je že trda tema ... Lahko noč! (Dalje prih.)

ljajo: 1.) Ohranitev in razvoj nemštva na spodnjem Štajerskem je vodilno politično načelo, kateremu se morajo podrežati vsi drugi interesi. Nemci so na spodnjem Štajerskem jedna stranka, katera podpira vse, kar Nemcem koristi, in pobija vse, kar bi jim utegnilo škoditi; 2.) Nemški jezik je uvesti kot državni, službeni in uradni jezik. [Slede potem fraze o potrebi te naredbe iz državnih interesov itd., o nemški kulturi, ki je po besedah Friderika Nietzsche, pravega Nemca in prvega nemškega filozofa kultura slabo vzgojenih opic]; 3.) državni organi protežirajo slovenski element, kar je prouzročilo že neizmerno škodo in to zlasti ugledu oblasti, zato je dolžnost dež. zbora in dež. odbora, da pospešujeta nemško upravo, da podpirata Nemce, nasprotujeta Slovencem in zagotovita nerazdeljivost Štajerske; 4.) Ker je vlada tudi v šolskih zadevah naklonjena Slovanom, naj se jej nemški člani deželnozbornske večne uprejo. V vseh mestih in trgih na spodnjem Štajerskem je ustanoviti nemške šole. Na deželi naj se mora vsak šolar učiti nemški. Naprava slovenskih paralelk je napad na nemško narodno posest in podpiranje Slovanov na nemške troške; 5.) Nemci zmatrajo ustanovitve vseslovenskega obrtnega društva za žaljivo provokacijo in naročajo somišljenikom, naj nemške obrtnike kar najbolj mogoče podpirajo, nasprotnike pa do skrajnosti preganjajo; 6.) cerkev naj se ne „zlorabi“ v narodni boj, sicer bi se ji Nemci odtujili. [Torej katoliki do odpovedi!]; 7.) Nemci na spodnjem Štajerskem morejo svojo vzvišeno misijo (!!!) le izpolniti, če jih drugi Nemci, zlasti Gradčani podpirajo. — O, Friderik Nietzsche, kako dobro si ti poznal Nemce in njih „kulturo“!

Srednja stranka.

Po tolikem pisarjenju raznih listov o srednji stranki, katero nameravajo baje ustanoviti češki veleposestniki, oglasilo se je sedaj tudi grofa Taaffeja ponedeljsko trebro, katero dobiva svoje informacije iz najboljšega vira. „Montagsrevue“ piše: O svojem času bi srednja stranka lahko na svojem mestu bila; tedaj namreč, ko se je mislilo, da je vladajoča nasprotstva mogoče premostiti. To pa danes ni več mogoče in grof Taaffe vé, da je taka rešitev perečih vprašanj povsem nemogoča. Ča pa so se narodnostna nasprotstva še poostрила, potem je tudi čas za srednjo stranko minil, potem je egoizem zakon. — Na drugem mestu modruje imenovani oficijozus: srednja stranka ni sposobna, da bi podpirala Taaffeja. Za močno administracijo treba močnih strank. Avstrijsko (= češko) plemstvo naj se postavi na podlago sedanje ustave in naj ceni državno pravo po njega historični vrednosti. Ko bi se veleposestniki združili na konservativni program, bi bila situacija, ko bi stopila z njimi v zvezo. — To se pravi: Konservativni veleposestniki naj se združijo z levicariji v stranko, katera bi podpirala grofa Taaffeja.

Vnanje države.

Srbska skupščina

V sobotni seji srbske skupščine izročen je bil predsedništvu predlog 20 radikalnih poslancev, naj se bivši liberalni ministri v kabinetu Avakumovičevem stavijo pod zatožbo. Predlogu je priložena diplomatska korespondenca, katera se je radi trgovinske pogodbe vodila med Dunajem in Beligradom. Predsedstvo je povabilo zatožene ministre, naj pridejo osobno k razpravi o tem predlogu ali naj dopolnijo pismene zagovore.

Rusija in Nemčija.

Znani ruski narodni ekonom Ivanjušenkov priporoča v „Grazdaninu“, naj se Rusija napram Nemčiji ravna po svetopisemskem receptu: Oko za oko, zob za zob. Rusiji je to toliko laglje, ker sme za trdno pričakovati srednje dobro žetev. Trajajoči dež more samo kvalitativno škodovati, ne pa kvantitativno. Rusija bo lahko izpeljala 400 pudov žita in to žito se bo gotovo prodalo, ker so kupci se že oglasili. Rusija torej kar nič ne potrebuje trgovinske pogodbe z Nemčijo, tem manj, ker sploh ne misli še kdaj kako posojilo na Nemškem najeti. Nemčija pa mora lakote poginiti, če se ustavi dovažanje ruskega žita.

Francoske razmere.

Vlada je v nekaterih dneh prestala nevarno krizo. Finančni minister Peytral hotel je odstopiti. Ko je podal svojo ostavko, izjavila sta takoj dva druga ministra, da odstopita tudi, če grè Peytral in na posledlo se rekli vsi ministri, da odstopijo, če Peytral ne ostane. Ministerski predsednik Dupuy hotel je k Carnotu v Marly in Carnot je šel v Pariz ter res pregovoril Peytrala, da je svojo demisijo umaknil. Pogoji so bili: da se odstrani policijski prefekt Loze in da vlada slovesno izjavi, da se ne misli opirati na raliirane elemente, to je na tiste klerikalce in monarhiste, ki so samo na papežovo povelje stopili v republičanski tabor.

Dopisi.

Iz Aten 3. julija. [Izv. dop.] (Korintski prekop. — Finančna mizera. — Grške stranke. — Starinske najdbe.) Včeraj se je dovršil jeden najuplívnejših dogodkov v razvitku

moderne trgovine. Spustili so namreč v prisotnosti grškega ministerskega predsednika Soteropola in drugih oblastev prvokrat vodo v korintski prekop, dočim se bode ta izročil javnemu prometu še le koncem tega meseca. Prisotna je bila tudi angleška eskadra pod poveljništvom viceadmirala Marchama in ruska bojna ladija „Danec“. Tako se je dovršilo veliko delo mejnarodnega pomena, katero je nameraval izpeljati že korintski tiran Periander okoli l. 600 pr. Kr. in katero je bil cesar Nero tudi resno začel, a je ni mogel izpeljati, ker so ga mej tem umorili. Delo je trajalo celih enajst let in vse pričakuje, da bode donašal korintski kanal velike mejnarodne koristi in da bode s tem opomogel tudi Grški, ki je sedaj v velikih denarnih stiskah.

Finančialno stanje kraljevine grške je žalostno. Sedaj se dobi tukaj poprečno 32 papirnatih drahem za jeden napoleonor. Zlatega in srebrnega denarja se na Grškem nikjer ne vidi, desetake režejo s škarjami ter izdajajo in prejemaajo vsako polovico za pet drahem. Tudi bakrenega drobiža primanjkuje, tako da izdajajo kavarnarji in trgovci svojim gostom pločevinaste marke, kakor pri nas tovarnarji svojim delavcem. Dobila je sicer grška vlada 100 milijonov kot „brezobrestno“ posojilo, ali s tem posojilom je plačala prav za prav le obresti državnega dolga za dve leti naprej in čez dve leti upa dohodke toliko zboljšati, da bode mogla potem redno plačevati obresti. Ali o tem menda vlada sama ni prepričana, vsaj tukajšnji listi jo napadajo brezobzirno. Kralj sam neče državi ničesar posoditi in zato so Grki hudi nanj. Nekateri celo govoré, da namerava kralj odstopiti in prepustiti vlado svojemu sinu, ki pričakuje sedaj moškega potomca. Tudi ministerska kriza traje bajé še nadalje, ker je kralj v Atenah in ne v letovišči. In uzrok vsej tej mizeriji je preklicana vojska, zlasti mornarica, ki požre toliko denarja.

Kakor znano, sta na Grškem dve večji stranki, Trikupisova in Delyannisova. Prva je zmerna, oprezna, skuša se postaviti na lastne noge, iznebiti se tujega, zlasti angleškega upliva (Angležev se Grki najbolj bojé) in računajo s svojimi malimi, skromnimi stroški. Delyannis pa vodi veliko politiko, reklamuje za grško kraljevino vse zemlje, po katerih bivajo Grki, torej ne samo Kreta in Janina, nego tudi Makedonijo (to mora biti srečna zemlja, za katero se toliko držav puli!), Carigrad in Malo Azijo. Zaradi te ekspanzivne politike Delyannis nima nikakega zupanja pri unanjih vladah in zato si ne more utrditi svojega stališča. Nekoliko časa se je govorilo še o tretjem možu, o g. Raliju, ki bi znal spraviti državni voz v pravo tir, ali kakor je videti, tudi on še ni iznašel dobrega mazila za vse finančne kalamitete. Vsaka stranka ima seveda svoje časnike, ki zanjo propagando delajo (vseh listov izhaja v Atenah samih blizu dvajset), ali ti časniki nimajo stalnih naročnikov, prodajajo se kakor vsako drugo blago na ulicah in železniških postajah, zato navadno kmalu zamró.

Poleg finančne nadloge tare Grško še — razbojništvo! Ne samo po Italiji, nego tudi po severni Grški, po Tesaliji je banditstvo v polnem cvetju. Posebno v okolici Larise in Trikkale dogaja se pogostoma, da razbojniki odvajajo bogate trgovce seboj in jih izpuščajo še le za visoko odkupnino. Vsi listi so polni teh novic, pišejo zelo ostro proti vladi in zahtevajo najstrožje postopanje proti banditom. Na polji starinarstva omeniti moram v zadnjem času dve važnejši najdbi, namreč veliko nadpisno ploščo v Delfih (izkopano dne 16. junija), ki našteva v 120 vrstah vse stavbinske in podjetniške stroške pitijskega svetišča, ki je bilo od amfiktionij z nova postavljeno po velikem požaru leta 548. pr. Kr. Delfi obetajo postati glede imenitnosti izkopin nova Olimpija in zato se obračajo tje oči vseh arheologov. V Pireju pa so izkopali pred dvema dnevoma čudno reliefno ploščo, ki predstavlja do sedaj neznan mitologičen dogodek, namreč (kakor pripoveduje nadpis ob spodnjem robu) nek Achilos ugrabi deklico Jaseli in zbeži z njo na pripravljenem vozu. Delo je baje iz V. stoletja in izvira iz Phidijine šole. Prenesli so je v narodni muzej v Atenah.

Iz Domžal, 6. julija. [Izv. dop.] (Dvojna mera.) Dočim nas od severa sem doli obseva ledeni dih nemške kulture, katero nam v novejši dobi dovažajo kar po železnici, čujejo se o preslavni tirolski koloniji, ki je prišla iz nemške svoje domovine semkaj k nam za kruhom, jako odurni glasovi. — Ko je pred kakimi 20 letmi cvetela slamičarska obrt, tedaj še v rokah Slovencev-domačinov, poplavila je ta silna nemška kolonija velik

del nekdanje slovenske zemlje, na kateri je ob istem času začela graditi tovarne za izdelavo slamičnikov, obetajoč, da bo dajala slovenskim domačinom najboljše zaslužke. — Pohlevni Slovenec domačin, kateri je bil prešlab, da bi se ubranil temu pogubnemu navalu močnega nemškega elementa, udal se je ter prepustil lastno obrt za izdelavo slamičnikov tirolski koloniji, katera je v času, ko se je naučil prvi German od Slovencev-domačina, kako se iz slame napravi pokrivalo, postala tako preširna, da dobiva vedno več delavcev in vse uradnike tam doli iz nemškega rajha, katerim plačuje več, nego dva forinta na dan; — dočim služi slovenska para v potu svojega obraza 60 do 70 kr. — To je uprav v nebo kričeče, kajti preslavna tirolska kolonija, katera je potiskala in še vedno potiska pohlevnega Slovencev-domačina v stran in si tem potom z našim slovenskim denarjem polni žepe, morala bi se vsaj nekoliko ozirati na Slovencev-domačine. Ali tega ni ona poznala nikdar. Upeljala je, že nekaj let sem, neko sistemo, po kateri namreč vsaka delavka iz tovarne dobi cvirn za svoj groš, a da ga mora kupiti gotovo v tovarni tirolske kolonije, za to že skrbijo fini ti gospodje. — Omeniti nam je še neki slučaj tikajoč se okrajne dovozne ceste na kolodvor: Poleg te ceste sklenil je domačin graditi poslopje za stanovanje in izdelavo slamičnikov in sicer na lastnem prostoru, kateri je zvezan po cestnem jarku z dotično cesto. V to svrhu vložil je prošnjo na okrajni cestni odbor, da bi se mu dovolilo napraviti cesto čez dotični jarek do njegove parcele. Zoper to postopanje domačina so naši pangermani kričali, kakor bi v Domžalah Nemce kar na meh drli. — In zakaj vse to? — Zakaj toliko vika in krika? — Zaradi konkurence, — da, zaradi konkurence, obstoječe v izdelavi slamičnikov, katero hočejo preprečiti naši pangermani s tem, da Slovencev-domačinu zabranijo napravo omenjene ceste in gradnjo dotičnega poslopja na njegovem lastnem prostoru.

In posrečilo se je našim Germanom, da so preprečili to namero, a na tak način, da se more imenovati škandal. Pri tej priliki se je zopet pokazalo, da jednakopravnost pri nas ni ista stvar, kadar gre za Nemce in kadar za Slovence. V dokaz naj nam služijo vzgledi: Poleg okrajne dovozne ceste na kolodvor nahaja se k nemški šoli spadajoči vrt, na katerem se blišči oblastni nemški napis Schulgarten. S tem vrtom se je popolnoma zasula cestna struga in namesto te zasadila na cesto streleča meja (seča), a vender se cestni odbor Kamniški nad tem do sedaj še nikdar spodtikal ni. —

Čemu pa tukaj ne poseže vmes, čemu varuje le na nemški glavi tako skrbno in bojazljivo vsak las? — Kje je tu enakopravnost? Prosimo pojasnila!

Domače stvari.

— (Anastazija Zelenca) spominek so v noči od sobote na nedeljo neznan zločinci s črnim malo pomazali. Treba je bilo samo mokre gobe, pa je bilo zopet vse dobro. Mi — dasi spadamo po grofa Turjaškega mnenji mej „urkomische Slovenen“ — taka barbarična oskrunjenja obsojamo, dasi se mora tukaj v poštev vzeti, da omenjeni spominek velja bolj politiku Aleksandru Turjaškemu nego pa pesniku Zelencu. Vrše se poizvedanja in dognalo se je, da sta prišla ob 11 uri v soboto po noči dva dečka — po zunanosti podobna tistim nezrelim nemškim mladim, ki z blaziranimi obrazci in širokimi hlačami kakor živi dolgočasi lazijo po ulicah našega mesta — k spominku ter nekaj brisala po njem. Gospod, ki ima stanovanje ravno nasproti, čul je, kako sta se pogovarjala, pa je menil, da sta delavca, ki morda kaj popravljata. Slutil ni ničesar hudega, ker sta dotična ves čas samo nemško govorila. Sum je torej opravičen, da so si nemški pobalini sami onesnažili svoj spominek, — in sicer na silno nenevaren način — samo da so imeli priliko potem lagati po „Neue Fr. Presse“ in Grški „Tagesspost“. To je umazana žurnalistična druhal, in le častitamo ti kronovini, da smé taka druhal sedaj tudi po tukajšnji „Laibacher Zeitung“ svoje zalege odkladati!

— (Lopovi!) Včerajšnja „Grazer Tagespost“ priobčila je iz Ljubljane telegrafično vest, da je v nedeljo ob 10. uri dopoldne prijahal pred Anastazija Gruna spominsko ploščo neki Ljubljanski „Sokol“ v polni družtveni opravi ter vrgel vanjo steklenico

trne tekočine. V današnji številki pa isti list praklicuje to gorostasno vest, češ, da je bila „irrig“. Zadnja vest Graškega lista o dozdevnih dijaških izgrelih Ljubljanskih, ravno navedena infamna laž in pa tudi marsikateri drugi prigodki iz najnovejšega časa pričajo nam, da se je v Ljubljani zaredila zopet neka zatega fatalističnih barab, katerim se vidijo časi ugodni za to, da blatijo narod slovenski pred svetom z najostudnejšimi lažmi. Deželne vlade organ bi storil izvestno svojo dolžnost, ako bi zasledil (kar mu bo pač lažje mogoče nego nam!) ter javno ožigosal dotične lopove. . . . Sicer se bomo pa z zadevo onesnaženja Grünovega spomenika jutri še podrobneje bavili.

— (Vsesokolaska slavnost.) K včerajšnjemu poročilu o krasno uspeli slavnosti I. shoda vseh Sokolov nam je dodati, da je došlo nad osemdeset brzojavnih in pismenih pozdravov iz raznih slovanskih krajev, katere bomo prijavili v jutrnji številki našega lista. Mnogo slavnostnih gostov odpeljalo se je še le včeraj popoldne in zvečer, drugi pa so izleteli na Gorenjsko, da si pogledajo biser dežele naše, divni Bled. Vsi ponesli so soboj najprijetnejše spomine na lepa slavnostna dneva.

— (Osobne vesti.) Rudniški svetnik gosp. Jakob Schwinger je premeščen iz Celja v Ljubljano, na njegovo mesto pa pride višji rudniški komisar g. dr. A. Toldt iz Ljubljane.

— (Dnevni red seji občinskega sveta Ljubljanskega) v torek 11. t. m. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Oznani predstava. II. Personalnega in pravnega odseka poročilo, a) o c. kr. deželne vlade dopisu gledé Peter in Ivan Bednarzeve ustanove; b) o c. kr. finančnega ravnateljstva dopisu gledé kavcije za užitinski zakup; c) o prošnji Ivane Bertold, stražniškega nadzornika vdove, za penzijo. III. Stavbinskega odseka poročilo, a) o vspehu ofertne obravnave glede naprave nove ceste s Poljan v Streliške ulice; b) o končni kolavdaciji nove mestne vojašnice; c) o prodaji dveh občinskih parcel mej novo Tržaško cesto in nunskim vrtom. IV. Policijskega odseka poročilo o tarifu novo ustanovljenega društva komisijonarjev. V. Šolskega odseka poročilo, a) o prošnji slavnostnega odbora za praznovanje tristoletnice bitke pri Sisku za podporo v novih; b) o prošnji vodstva uršulinske dekliske šole, da bi se speljal iz šolskih stranišč kanal v mestni glavni kanal; c) o prošnji jednega učitelja nemške deške šole za podporo, da obišče o počitnicah Dunajski tečaj za ročna dela. — Potem tajna seja.

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!) Uredništvu našega lista so poslali danes kronine darove za družbo sv. Cirila in Metoda: V Škofji Loki nabrala sta vrla nabiralca gdca. Minka Moharjeva in g. Slavko Flis 207 kron mej tamošnjimi rodoljubkinjami in rodoljubi kot Cirilo-Metodijski dar v proslavo godu naših blagovestnikov, katero vsoto nam je izročil g. učitelj Sl. Flis. Darovali so: Samski večer na Štemarijih 13 kron 80 vin.; gdca. Minka Mohar 10 kron; gdca. Jerica Dolenc 6 kron; neimenovani 5 kron; po 4 krone: gg. Marija Jelovčan, I. Dolenc in B. Mohar; po 3 krone: g. Katinka Dolenc, Ivanka Marini, N. N.; po 2 kroni gg.: Marija Juvanov, Katinka Klobova, Betti Homan, Lina Lenček, Franja Kacijan, I. Gusell, L. Sušnik, Minka Gusell, Irma Murgel, Ločan, Novačan, M. Žigon, I. Stabl, Fr. Doleuc, V. Dolenc, A. Homan, A. A., J. Jelovčan, J. Oblak, J. Murgel, V. Pipan, trije neimenovani izmej vesele družbe pri Gusellu, I. Kalan, dr. F. Kos, V. Rohrman, V. Stare; Matvez 1 k. 60 vin.; po 1 krono gg.: Antonija Košir, Marija Juvan, Franja Kankelj, Marija Fojkar, Otilija Logar, Zofija Logar, M. Kaiba, H-lena Hafner, Anka Hafner, Ivanka Hafner, Minka Hafner, Franja Hafner, M. Gaber, Ivanka Čarman, M. Gerbetz, Pavla Deisinger, Ana Leskovec, Katarina Sušnik, Marija Trdina, Marija Čarman, Marija Kun, Marija Kašman, Ivana Lavrič, Marija Režek, Antonija Kalan, Helena Hafner, Kocelli, K. Pocher, Marija Maček, Nika Kramar, Sofija Mayer, Marjeta Kokalj, Mimi Mayer, Marjeta Kokalj, Marija Kalan, Marijana Deisinger, N. N., Marija Pavlič, Katarina Debevec, Emilija Lapajne, I. K., K. Pecher, Škofjelocan, V. Sušnik, E. Kronosser, I. Hafner, I. Košir, A. Hafner, I. Sušnik, I. Frelth, dr. Arko, B. Krenner, I. Zenotti, H. Kukla, V. Jamar, I. Pavlič, V. Jamar, L. Lavrič, Marija Vernig, Tone Jamnik, A. Kalan, J. Šubič, M. Hafner, J. Jelovčan, A. Sader, Dragar, A. Růthel, I. Gaser, F. Fojkar, F. Špunt, A. Leskovic, J.

Otujac, A. Triller, I. Hafner, M. Ambrožič, P. Logondar, N. N., I. Ambrožič, Monte, J. Gabrovšek, I. Cetelj, I. Gasperin, S. Flis, G. Mohor, Štefanka Guzeli, Jerica Stare, Čerček, Matilda Krenner; neimenovane 80 vin.; po 60 vin.: dva neimenovana in gg. J. Deisinger, Laščan, Debelak; po 40 vin.: dva neimenovana; po 20 vin.: gosp. Boštjan in neimenovane. Čast neumornima nabiralcema in rodoljubnim darovalkam in darovalcem. — Vesela družba na kegljišči g. Fr. Štiberja v Selcih 3 krone (plačana kazn za narajene planke.) — Iz Doba po g. J. Janežiču: Neimenovan 2 kroni, g. M. Dokler 1 k. — Gosp. Anton Zagorjan v Ljubljani 2 k.; skupaj 215 kron, katere izročimo vodstvu. (Obsežne izkaze rodoljubnih darovalcev v Št. Pavlu v Savinjski dolini [40 k.], rodoljubov na Rakeku [17 k.], Kamniških rodoljubov in Kneipovcev [27 k.] in Graških rodoljubov [16 k.] morali smo odložiti za jutri) Slava rodoljubnim darovalkam in darovalcem in njih naslednikom, s katerih požrtvovalnostjo bomo skoraj dopolnili tretji tisočak kron!

— (Požar.) Predvčerajšnjim zvečer je gorelo v Stobu. Požar je uničil dve poslopji, stoječi sredi vasi in le nagli in požrtvovalni pomoči gasilnih društev iz Domžal, iz Doba in Mengiša se je zahvaliti, da se je požar omejil samo na dva objekta.

— (Podružnica „Pivka“ družbe sv. Cirila in Metoda) uljudno vabi k občnemu zboru, kateri bode v nedeljo 16. t. m. popoldne ob 5. uri v gostilni g. A. Lavrenčiča v Sv. Petru z običajnim vspehom. Odbor.

— (Županstvo v Bovcu) nam naznanja glede ondotnega zdravnika, da je prebivalstvo ž njim jako zadovoljno, ker je spreten in marljiv, sicer pa da ni žid, kakor je bilo rečeno v „Slov. Narodu“ z dne 1. julija, ampak katoličan.

— (Neckermannov dedič.) Celjski nemškutarji so se od Neckermannove smrti pa do nedelje trgali in ruvali, kdo izmed njih bo naslednik Neckermannov kot deželni poslanec. V nedeljo, ko je bil „parteitag“ srečno zaključen, vršil se je neke vrste volilni shod, po katerem je bil kot kandidat za deželnozbornski mandat postavljen sodni pristav v Celji dr. Emanuel Wokaun.

— (Volitve v okrajni zastop Mariborski) iztekle so za Slovence slabo, zmagali so namreč nemškutarski kandidati tudi v kmetskih občinah. Čuditi se temu nepovoljnemu uspehu ni, saj poznamo razmere v ponemčenem Mariboru in njega okolici!

— (Slovensko pevsko društvo v Novem Yorku.) Piše se nam iz Novega Yorka dne 26. junija: V svrhu ustanovljenja slovenskega pevskega društva zbralo se je danes na poziv gosp. J. Remsa, uradnika tukajšnje banke Knauth, Nachod-Kühne, petindvajset tukaj in v okolici bivaajočih Slovencev v gostilni gosp. D. Bloeteja, 116 Greenwich Street. Gosp. Rems pozdravil je navzočnike s sledečimi besedami: „Rojaki! Vzprejmite najprvo moje zahvalo, da se Vas je na moj poziv danes toliko zbralo. Namen našega današnjega shoda je, da ustanovimo jednako našim bratom v Mich. Minn. in Ills. društvo, kojega smoter naj bi bil, pospeševati društveno življenje mej tu bivajočimi Slovenci in gojiti narodni čut. Nemila usoda pregnala nas je na tuje obrežje — ali akopram smo oddaljeni na tisoče milj od naše mile slovenske domovine, vender sem uverjen, da se vsak izmej Vas z neakim ponosom spominja na mili domači kraj, na kraj, kjer je tekla njegova zibel, kjer se govori krasni naš slovenski jezik. Bratje! tudi tu v tujini treba nam je hraniti naše svetinje, tudi tu v Ameriki gledati nam je na to, da se ne potujčimo, temveč da ostanemo zvesti sinovi matere Slovenije. In s čim to najlažje omogočimo? S slovenskim in sploh slovanskim petjem. Kolikor mi je znano, nabaja se mej nami dvanajst več ali manj izvežbanih pevcev. Upam, da ste vsi z menoj jedne in tiste misli, te namreč, da ustanovimo slovensko pevsko društvo. Temu navdušenemu govoru sledili so burni „Živio“-klici; navdušenost, s katero je bil vzprejet predlog, je dokaz, da je misel srečna. Gosp. Rems prebral je potem navzočim rojakom načrt pravil, koja so se jednoglasno odobrila. Društvo ustanovilo se je potem pod imenom „Slovensko pevsko društvo Lira“. Pri volitvi odbora izvoljeni so bili sledeči gospodje in sicer: J. Rems z vzklikom predsednikom; Dr. Adamič, blagajnikom oziroma tajnikom; G. Tasotti, Fr. Zelenc, odbornikoma. Zborovalci ostali

so še pozno v noč skupaj, govorila se je marsikatera napitnica in zapela marsikatera slovenska pesmica. Dal Bog, da bi ustanovljeno društvo se lepo razvitalo in doseglo svoj smoter. — J. G. — Te besede, katere nam je iz dalnje Amerike pisal vrl domorodec, so nas vzradostile in ganile. In kaj bi nas ne! Tam onkraj morja, v tuji deželi živi kopica narodnjakov, katere veže ljubezen do slovenske domovine in do slovenskega jezika. Osnujejo si društvo, da ohranijo sebi in svojim otrokom slovensko narodnost, društvo, katero jih bo varovalo potujčevanja in bo vedno živa vez mej njimi in majko Slovenijo, katera gleda s ponosom na svoje verne sinove v tujini ter jim veselo kliče: Slava ameriškim Slovincem!

Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Poeta laureatus.) Odkar je umrl Alfred Tennyson, je izpraznjeno izvrstno plačano mesto dvornega pesnika, kateri ima naslov „poeta laureatus“. Bodoči „prvi angleški pesnik postane najbrz Lewis Morris. Ko se je poročila princezinja Mary Teck z vojvoda Yorškim, dobil je Lewis Morris „naročilo“, da zloži primerni slavonspev, kar je nedvoumni znak, da ga čaka omenjeno odlikovanje. Morris je poslanec, privrženec Gladstoneov, in jako imovit človek.

* (Dunajska mestna železnica, obzidna proga.) Vsled razglasa v „Wiener Zeitung“ razpisalo se je izvrševanje podzičnih del v žrebih 4 in 6 (proga Goldschmidtgassee-Stefaniegassee in Nussdorferstrasse-Rampengasse) obzidne proge Dunajske mestne železnice. Ponudbe se vzprejemajo najdalje do 17. julija 1893 pri c. kr. generalnem ravnateljstvu avstrijskih državnih železnic, katero prevzame gradnjo na račun komisije za prometne naprave na Dunaji. Pogoji in drugi pripomočki so na upogled pri imenovanem c. kr. generalnem ravnateljstvu in pri c. kr. stavbenem vodstvu za železnice, sekcija obzidna proga.

* (Velika tatvina.) Sluga Dunajske kreditne banke, Fr. Spath, šel je v soboto popoldne na glavno pošto, kjer sta mu dva lopova, ko je svoj portfelj za nekaj hipov odložil, ukradla iz njega 11250 gld., ter s svojim plenom utekla. Ljudje so sicer takoj hiteli za tatoma, a ujeli niso nobenega. Okradeni Spath je 72 let star pošten mož, kateri služi pri kreditni banki že 30 let

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 11. julija. Uradna „W. Ztg.“ naznanja ministersko naredbo o personalnih premembah v statusu srednješolskih učiteljev. Premeščenih je 38 profesorjev na državnih srednjih šolah; 66 suplentov je imenovanih praviimi učitelji, 10 suplentov pa provizornimi učitelji. Suplent na gimnaziji v Celovci, Satter, je imenovan pravim učiteljem na mali gimnaziji v Kočevji.

Budimpešta 11. julija. Bakterijologična preiskava je dognala, da se je na Sedmograškem in na Ogerskem primerilo več slučajev azijske kolere.

Piza 11. julija. Predvčerajšnjim ponoči razpočila v nadškofijski palači dinamitna bomba in naredila precej škode. Ponesrečil ni nihče. Nadškof bil odsoten.

Pariz 11. julija. Občinski svet pozivlja prebivalstvo, naj se ne udeleži narodne slavnosti dne 14. julija. Listi beležijo govorico, da pride policijski prefekt Lozé za poslanika v Atene, dosedanji poslanik v Atenah, Montholon, pa za poslanika na Dunaj.

Carigrad 11. julija. Egiptski khediv prispel včeraj in bil slovesno vzprejet.

Berolin 11. julija. Cesar vzprejel včeraj predsedstvo nemškega državnega zbora; avdi-jenca trajala je nenavadno dolgo. O podrobnostih pogovora še ni nič v javnost prišlo.

London 11. julija. Poslanska zbornica je predlog Keneagesov, naj se Irski ne dovoli zastopstvo v drž. parlamentu, zavrgla z 240 proti 209 glasom.

Chikago 11. julija. Reuterjev bureau javlja: Blizu razstave pogorelo veliko skladišče. Streha se je podrla in ubila 20 gasilcev, 5 drugih gasilcev pa je bilo ubitih, ko se je podrl neki stolp. Ranjenih je nad 60 osob. Škoda se ceni na pol milijona dolarjev. Razstavna poslopja so nepoškodovana.